

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)



บันทึกความรู้สัมมาชีพชุมชน
(เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน)

๑. ประเภทความรู้สัมมาชีพ (สามารถเลือกได้มากกว่า ๑ หมวดหมู่)

- เกษตร ท่องเที่ยวชุมชน อื่น ๆ แปรรูป-อาหาร แปรรูป-เครื่องดื่ม
 แปรรูป-ผ้าและเครื่องแต่งกาย แปรรูป-ของใช้ ของประดับ
 แปรรูป-สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

๒. ชื่อองค์ความรู้ ทำนาข้าว

๓. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นายไพบูลย์ ฉิมมา

ที่อยู่บ้านเลขที่ ๙๑/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบล โคกใหญ่ อำเภอ บ้านหมอ
จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ ๑๘๑๓๐

๔. ความเป็นมา/แรงบันดาลใจ/เหตุผลที่ทำให้ (ในการบันทึกองค์ความรู้)

(๑) เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพตามโครงการอบรมสัมมาชีพระดับหมู่บ้าน จึงจัดทำบันทึกความรู้
สัมมาชีพชุมชนเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ที่สนใจ

(๒) เพื่อเป็นบันทึกสานต่อภูมิปัญญาไปสู่รุ่นลูก/หลาน

๕. วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ

(๒) เพื่อให้เกษตรกรพื้นฟูและอนุรักษ์ พื้นที่ทำนา เพื่อเป็นมรดกตกทอด สืบสานแต่่อนุชนรุ่น ต่อไป

(๓) เพื่อให้เกษตรกรใช้พื้นที่นาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๖. วัตถุดิบที่ใช้

(๑) ข้าวเปลือก

๗. อุปกรณ์ที่ใช้

(๑) ไถ

(๒) จอบ

๘. กระบวนการ/ขั้นตอน

(๑) การเตรียมพันธุ์ข้าวเมื่อนำเมล็ดข้าวไปเพาะในหังอก โดยแช่น้ำนานประมาณ ๑-๒ ชั่วโมง แล้วนำเมล็ดขึ้นจากน้ำและเก็บไว้ในที่ที่มีความชื้นสูงเมล็ด จะงอก ภายใน ๔๘ ชั่วโมง จึงนำเมล็ดที่เริ่มงอกเหล่านี้ไปปลูกในดินที่เปียก ส่วนที่เป็นรากจะเจริญเติบโตลึกลงไปในดิน ส่วนที่เป็น ยอดก็จะสูงขึ้นเหนือผิวดินแล้วเปลี่ยนเป็นใบ ต้นข้าวเล็กๆนี้เรียกว่า “ต้นกล้า” หลังจากต้นกล้ามียอายุ ประมาณ ๔๐ วัน จะมีหน่อใหม่เกิดขึ้นโดยเจริญเติบโตออกจากตา บริเวณโคนต้น ต้นกล้าแต่ละต้นสามารถแตกหน่อใหม่ประมาณ ๕-๑๕ หน่อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ ข้าวระยะปลูก และความอุดมสมบูรณ์ของดิน แต่หน่อต้นกล้าให้รวงข้าวหนึ่งรวง แต่รวงข้าวมีเมล็ดข้าวประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ เมล็ด โดยปกติต้นข้าวที่โตเต็มที่แล้วจะมีความสูงจากพื้นดินถึงปลายรวงที่สูงที่สุดประมาณ๑๐๐-๒๐๐ เซนติเมตรซึ่งแตกต่างกันไปตามพันธุ์ ข้าว ตลอดจนถึงความอุดมสมบูรณ์ของดินและความลึกของน้ำ

(๒) การปลูกข้าวนาดำ ต้องเตรียม ดินที่ดีกว่าการปลูกข้าวไร่ ซึ่งมีการไถตะ การไถแปร และการคราด ปกติการไถและคราดในนาดำมักจะใช้แรงวัวควาย หรือแทรกเตอร์ขนาดเล็กที่เรียกว่า ควายเหล็กหรือไถยนต์เดินตาม ทั้งนี้เป็นเพราะพื้นที่นาดำมีคั่นนาแบ่งกันออกเป็นแปลงเล็กๆ ขนาดแปลงละ ๑ ไร่หรือเล็กกว่า คั่นนามีไว้เพื่อกักเก็บน้ำ ปล่อน้ำทิ้งจากแปลงนา นาดำจึงมีการบังคับน้ำในนาไว้ได้บ้างพอสมควร

การไถตะ เพื่อทำลายวัชพืชในนาและพลิกกลับหน้าดิน แล้วปล่อน้ำทิ้งไว้ประมาณ ๑ สัปดาห์ จึงทำการไถแปรซึ่ง การไถแปรอาจไถมากกว่าหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับน้ำในนาตลอดจนถึงชนิดและปริมาณของวัชพืช เมื่อไถแปร แล้วทำการคราดได้ทันที การคราดก็คือการคราดเอาวัชพืชออกจากผืนนา และปรับพื้นที่นาให้ได้ระดับเป็นที่ราบเสมอกัน ด้วยพื้นที่นาที่มีระดับเป็นที่ราบจะทำให้ต้นข้าวได้รับน้ำเท่าๆกัน และสะดวกต่อการไขน้ำเข้าออก

การปักดำ นำต้นกล้าที่ถอนขึ้นจากแปลงแล้วมัดรวมกันเป็นมัดๆ จะต้องสลัดดินโคลนที่รากออก แล้วนำไปปักดำในพื้นที่นา ที่ได้เตรียมไว้ ถ้าต้นกล้าสูงมากก็ตัดปลายใบทิ้ง พื้นที่นาที่ใช้ปักดำควรมีน้ำขังอยู่ประมาณ ๕-๑๐ เซนติเมตร

๙. ข้อพึงระวัง

- (๑) นานี้ไม่มีน้ำขังอยู่เลยอาจถูกลมพัดต้นข้าวจนพับลง
- (๒) ระดับน้ำในนาลึกมากต้นข้าวที่ปักดำอาจจมน้ำในระยะแรกจนผลให้แตกกอน้อย

๑๐. ข้อเสนอแนะ

- (๑).....-.....
- (๒).....-.....
- (๓).....-.....

๑๑. ความสามารถในการจำหน่าย/ให้บริการ

๑๒. ที่อยู่สำหรับการติดต่อ

(๑) ชื่อ-สกุล นายสมพงษ์ ปัญญา

(๒) ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

(๓) เบอร์โทรศัพท์ -

๑๒. แนบไฟล์รูปภาพเฉพาะนามสกุล .gif , . jpeg) /ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc

(๑) ไฟล์ภาพเจ้าของความรู้.....

(๒) ไฟล์ภาพกิจกรรม.....

(๓) ไฟล์ภาพเอกสารต่างๆ.....

.....

หมายเหตุ : ๑) บันทึกหมู่บ้านเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓๓ หมู่บ้าน) อย่างน้อย ๑ องค์กรความรู้

๒) ส่งถึงจังหวัดภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐

๓) ส่งเป็นไฟล์งานบันทึกความรู้สัมมนาชีพชุมชนข้อมูล ขอเป็น .doc / ไฟล์ รูปภาพ

เฉพาะนามสกุล .gif , . jpeg./ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc

๔) ไฟล์รูปภาพ โดยเฉพาะเจ้าของความรู้ และภาพกิจกรรม ขอให้มีความชัดเจน

และส่งแยกมา ไม่บันทึกลงในไฟล์ .doc : ขอขอบคุณค่ะ